

In deze reeks blikken schrijvers vooruit op het grootste aller mysteries: de dood. Zien ze hun eigen sterfscène al voor zich? Vertrekken ze met de pen in de vuist?

HET EINDE

DEZE WEEK: **JOOST VANDECASTEELE**

De Vlaamse schrijver en stand-upcomedian (40) verlegt de grenzen van de literatuur met boeken als 'Massa' en 'Vel'. Voor televisie schreef hij 'Generatie B: 'Wraakengel' is zijn nieuwste roman.

'Ik denk nooit aan de dood, ik vind dat iets voor kinderen en voor bejaarden. Mijn oudste zoon was als klein kind vaak bang dat hij de ochtend niet zou halen, maar dat was natuurlijk een excuus om niet naar bed te moeten. Vanaf je pensioen kan het weer, maar daartussen heb je toch geen tijd om aan de dood te denken? Misschien heb ik te veel zombiefilms gezien om het onderwerp nog ernstig te nemen; de dood is geen eindpunt, er komt een zombie-apocalyps.'

'Ik wil graag opgezet worden en in een hoekje in de kamer staan. Mijn familie mag mij ook omruilen of verkopen of in de kringloopwinkel zetten als ze dat liever willen; na mijn dood in andermans huizen staan lijkt mij ook wel iets. Of hangen, zoals Kim de Hert in *Het Leugenpaleis*: gewoon mijn kop op een plankske. En dan daaronder "Schrijver" met een vraagteken, want die mensen hebben mij voor twee euro gekocht hier in Brussel op het Vossenplein en weten niet goed wie ik was.'

'Verder heb ik weinig ambitie; nalatenschap en gelezen worden na mijn dood, daar heb ik niets aan. En mijn uitgeverij moet ik niet verrijken, die is al rijk genoeg. Dus geef mij maar een plankske. De rest van mijn lijf mag je aan necrofielen of aan de wetenschap geven.'

'Tot zover het fysieke. Geestelijk is het schrijverschap een prelude op de dood: je zit hele dagen achter een scherm van alles te verzinnen in de hoop dat mensen zich jou zullen herinneren. Een boekhandel of een bibliotheek is een soort kerkhof, vol boeken-zerken van voornamelijk overleden schrijvers, dus in die zin ben ik al halfdood. De dood is dus geen verre gedachte: als schrijver zijn we eigenlijk al lijken met nog bewegende vingers.'

'Daarna is er niets. Het katholieke idee over de hemel is ons allemaal door de strot geramd, maar nu hebben we *Game of Thrones* en al zit de Bijbel vol gruwelijke elementen, toch kan hij het nooit halen van Netflix. Bovendien zijn wij Vlaamse schrijvers extra antiklerikaal omdat we stiekem allemaal Hugo Claus willen zijn. En dus zijn we anti-hemel en anti-eeuwig-leven, want het laatste wat we willen is ons associëren met de kerk of de islam of een andere religie.'

'Zombies hebben weliswaar ook het eeuwige leven, maar een zombiestaat zou een verbetering zijn. Ik woon in Brussel waar iedereen zichzelf een volstrekt uniek individu waant: "ik mag dubbel parkeren, want ik heb daar be-

© JeRoen Murre

'Misschien heb ik te veel zombiefilms gezien heb om het onderwerp nog ernstig te nemen; de dood is geen eindpunt, er komt een zombie-apocalyps'

delekkathedraal en de *Brabançonne* speelde, en ik kan u zeggen, dat werkt verdomme. Dat zou ik ook gebruiken, maar dan wel met een andere vlag. Een heel verwarrende begrafenis, dat zou ik willen. En na dat grootse spektakel, mijn kop op dat plankje, met daarop mijn naam, fout geschreven en niet goed leesbaar, zodat mensen heel dichtbij moeten komen om het te kunnen lezen. En dat er dan een stinkend muntje in mijn mond zit, zodat ze een beetje moeten huilen van de stank als ze te dicht bij mijn opgezette kop komen. Want dat is de beste manier om herinnerd te worden: mensen tot last zijn. Ik zou dus graag mijn kinderen en kleinkinderen nog tot last zijn. Zodat ze denken: "Godverdomme zeg, hij heeft ons geen erfenis achtergelaten, alleen maar gedoe." En dat dat mijn naam wordt: Opa Gedoe.

Misschien wil ik ook wel een standbeeld, maar dan eentje op een rotonde waar je nooit geraakt, een fout kunstwerk waarvan je je afvraagt: is dat nu een fontein die uit een reet komt? Want ik wil graag na mijn dood nog aktijd een beetje irriteren. Zoals ik het nu, voor mijn dood, ook probeer te doen: een beetje, maar niet te veel.'

Opgetekend door Gaea Schoeters

langrijke redenen voor". We zijn zo overspoeld door egoïsme dat het agressie veroorzaakt. Een zombie-apocalyps zou dat oplossen, want je kan veel zeggen van zombies, maar egoïsten zijn het niet: ze laten elkaar altijd mee-eten van een lijk. Tegelijkertijd is de zombiestaat het grote schrikbeeld van het socialisme: een hersenloze massa die zelfs na de dood nog blijft consumeren en alles opvreet. Zombies vertellen veel meer over wereld dan we willen toegeven.'

'Daarom hou ik zo van pulp en horror en B-films: het zijn ideale sjablonen om het over iets anders te hebben. *Wraakengel*, mijn nieuwe boek, gaat over een Superheldin, maar vertelt vooral iets over het Vlaanderen van nu. Alles draait om de vraag: hoe ga je om met anders zijn? Want superhelden moeten altijd verbergen dat ze anders zijn, en proberen zichzelf aan te passen in het besef dat ze nooit helemaal aanvaard zullen worden.'

'Mijn begrafenis zou ik wel helemaal uitschrijven: het is de laatste voorstelling die je kan registreren. Mijn testament zou één grote regieaanwijzing zijn. Lang geleden ging ik naar de begrafenis van Paul Vanden Boeynants, een van de meest fascinerende Belgen ooit. Ik zat in de Sint-Goe-